

NARVA PÄHKLIMÄE GÜMNAASIUM

Loov-, praktilised ja uurimistööd põhikoolis

Narva 2014

SISUKORD

1.ÜLDSÄTTED.....	3
2.LOOV- VÕI UURIMISTÖÖ MÕISTE.....	4
3.ETTEVALMISTUS LOOV- JA UURIMISTÖÖ KIRJUTAMISEKS.....	5
4.LOOV-, PROJEKTIALASE JA UURIMISTEGEVUSE JUHEND.....	7
5.UURIMISTÖÖ TÄITMISE TÄHTAJAD.....	11
6.TÖÖ STRUKTUUR JA VORMISTAMINE.....	12
7.RETSENSEERIMINE.....	14
8. UURIMISTÖÖ KAITSMINE.....	15
9 .UURIMISTÖÖ HINDAMINE.....	16
10. UURIMISTÖÖDE SÄILITAMISE KORD.....	17
11. LISAD	

Lisa 1. Tiitellehe näidis

1. ÜLDSÄTTED

1.1. Uurimistööde kirjutamisel, vormistamisel ja kaitsmisel juhinduvad õpetaja ja õpilane Narva Pähklimäe Gümnaasiumi uurimistööde määrusest ning riiklikust õppekavast.

1.2. Vastavalt riikliku õppekava nõudmistele organiseerib kool põhikooli III astmes loovtööde täitmist läbivate teemade või õppeaineid integreerivate teemade alusel, sealjuures võib töö olla täidetud uurimuse, projekti, kunstilise teose jne. vormis (pg.15 Õppe-kasvatustöö organiseerimise alused).

1.3. Loovtööde temaatika III kooliastmes valib välja kool, aga konkreetse teema valiku teeb õpilane. Loovtöö võib täita nii individuaalselt kui ka grupitööna. Loovtöö täitmist on kirjeldatud kooli õppekavas (GÕK 2010, pg.15, p.9).

1.4. III kooliastmes täidetud loovtööd võib laiendada, täiendada ja see võib üle kasvada IV kooliastme loovtööks.

1.5. Vastavalt praktilise või uurimistöö kirjutamise korrale täidab õpilane taotluse praktilise või uurimistöö kirjutamiseks (taotluse vorm lisatakse).

1.6. Loov-, praktiline või uurimistöö eeldab pidevat õpilase, juhendaja ja gümnaasiumi administratsiooni koostööd vastavalt olemasolevatele reeglitele.

1.7. Loov-, praktilise või uurimistegevuse organiseerimine võib olla grupiviisiline või individuaalne.

1.8. Loov-, praktilise või uurimistöö juhiks võib olla iga Narva Pähklimäe Gümnaasiumi õpetaja, kelle õppeaines on õpilane valinud töö teema.

1.9. Gümnaasiumi direktor:

- kinnitab tööde temaatika;
- määrab töö juhendaja;
- määrab töö kaitsmise komisjoni koosseisu;
- määrab kindlaks töö kaitsmise aja.

2. LOOV- VÕI UURIMISTÖÖ MÕISTE

2.1. **Loovtöö** – loominguline võimekus, kunstiline või intellektuaalne looming. Looming otseses mõttes on uue loomine.

2.2. Loovtöö vormid:

- kunstiline teos (individuaalne või grupitöö);
- uurimus (individuaalne või grupitöö);
- õppeprojekt (individuaalne või grupitöö).

2.3. Vastavalt Riiklikule Õppekavale võib loovtöö olla kirjutatud läbivate teemade, mis läbivad eri tsükli õppeaineid (sotsiaalsed, loodusteaduslikud ained, matemaatika, kunstisükliained, tehnoloogia, kehaline kasvatus, keel ja kirjandus, võõrkeeled), samuti ka erinevate õppeainete valdkondade ning klassivälise tegevuse (projektialane tegevus) alusel.

2.4. Põhikoolis pööratakse erilist tähelepanu erinevatele **loomingulise iseloomu ja tegevusvaldkondade töödele**, mis nõuavad teatud iseseisvust: kirjandid, esinemised klassikaaslaste ees luuletuste lugemisega, osavõtt diskussioonidest loetu üle, lugemispäeviku pidamine, valmistumine sõnavõtuks või ettekandeks jne. Loovtegevusse lisandub ka erinevate suundade ja žanride sõnaliste tekstide loomine. Kirjandusteose süvendatud õppimise tagamiseks on kasulik kasutada selliseid loovmeetodeid nagu teksti tõlkimine teise kunstiliigi keelde (ennekõike, teatri ja kinematograafia keelde). Õpilaste loovtegevus ilmneb esseede, kirjandite, samuti ka teatrietenduste ja kinofilmide, mis on loodud kirjandusteoste alusel retsensioonide kirjutamises (viimasel juhul eeldatakse originaalsõnalise teksti vastandamist stseeni versiooni või ekraniseeringuga), temaatiliste esitluste loomises.

2.5. **Uurimistöö** – see on protsess, mille käigus analüüsitakse uurimisprobleemi teaduslike meetodite abil. Uurimistöö on uurimisprotsessi konkreetne tulemus, s.t kirjalik aruanne, mis peegeldab õpilase oskust iseseisvalt mõelda ja sisaldab õpilase isiklikku seisukohta. (Uurimistöö ainekavast). Uurimistöö teema peab olema aktuaalne, aga töö sisu – üheselt mõistetav.

2.6. **Õppeprojekt** – see on alati loovtegevus, mis on suunatud õpilaste tunnetuslike ja loominguliste võimete arendamisele, oskustele iseseisvalt orienteeruda informatsioonilises keskkonnas, konstrueerida oma teadmisi ja oskusi.

2.7. Projektid jagunevad:

- uurimisprojektid – suunatud teadmiste saamisele;
- loovprojektid – seotud uue objekti loomise ja ürituse läbiviimisega;
- hindavad projektid – eeldavad olemasolevate nähtuste, eksperimentide või sotsiaalsfääris ette võetud ümberkorralduste ning ettepanekute sisseviimise hindamist. (Tarmo Salumaa, Mati Talvik „Õppemeetodite didaktilised alused”, 2004).

3. ETTEVALMISTUS LOOV-JA UURIMISTÖÖ KIRJUTAMISEKS

3.1. Uurimistöö või loovtöö võib olla kirjutatud läbivate teemade, mis läbivad eri tsükli õppeaineid, samuti ka erinevate õppeainete valdkondade ning klassivälise tegevuse (projektilane tegevus) alusel.

3.2. Ettevalmistus loov- ja uurimistöö kirjutamiseks III kooliastmes Narva Pähklimäe Gümnaasiumis algab I ja II kooliastmes, kasutades erinevaid uurimismeetodeid, sobivaid vastavalt õpilaste elueale antud kooliastmes.

3.3. I kooliastmes õpilased õpivad:

- sihipäraselt läbi viima vaatlusi;
- võrdlema asju ja nähtusi, märkama ja kirjeldama nende sarnasusi ja erinevusi;
- grupeerima neid ühe-kahe tunnuse alusel;
- lugema lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- mõõtma;
- tegema katseid;
- koostama kolleksioone;
- koguma, töötleva ja kasutama informatsiooni.

Töötades sellel vanuse etapil sagedamini kasutatakse ringitööd, grupitööd, on märgitud töö organiseerimist perekonnas.

3.4. II kooliastmes õpilased õpivad:

- planeerima ja läbi viima katseid,
- leidma vastuseid oma küsimustele,
- saada vajalikku informatsiooni erinevatest allikatest, samuti seda tõlgendada, kasutama ja edasi andma;
- nägema erinevust fakti ja arvamuse vahel;
- tegema iseseisvalt valikut ja siduma õpitut praktilise eluga,
- mõtlema loovalt ja lahendama probleeme,
- vormistama katse teel kontrollitavaid teaduslikke küsimusi või hüpoteese,
- võtma intervjuud,
- kirjeldama uuritavat objekti.

3.5. III kooliastmes käib töö loov- või uurimistöö kirjutamise õpetamiseks õppetöö organiseerimisel seminaridel, paralleelklasside tundides, uurimistöö etappide loengutel. VII klassis viiakse sisse kursus „Uurimistöö alused”, kus antakse teoreetilisi teadmisi, samuti ka viimistletakse praktilisi ja infotehnoloogilisi kogemusi tulevaste uurimistööde tarbeks. Uurimistöö kaitsmine viiakse läbi VIII klassi lõpus või IX klassi I poolaastal (kuna IX kl. II poolaastal algab sihipärane ettevalmistus lõpueksamiteks.)

3.6. III kooliastmes õpilased õpivad:

- planeerima ja uurimist läbi viima;
- kirjeldama objekte ja nähtusi;
- analüüsima ja interpreteerima;
- esitama oma uurimiste tulemusi.

3.7. II ja III kooliastmes on tähtis planeerida uurimusliku iseloomuga õppeülesandeid, **lähtudes õpilaste huvidest, kogemustest ja eest**, säilitada õpilaste motivatsiooni õppetöös, kujundada huvi loodusteaduslike ainete ja loodusteaduslike ainetega seotud elukutsete õppimise vastu, samuti loodusteaduse ja tehnoloogia tähtsuse mõistmist meie igapäevaelus. Õpikeskkond peab võimaldama õpilastel olla loov.

4. LOOV-, PROJEKTI ALASE JA UURIMISTEGEVUSE JUHEND

4.1. Uurimistöö juhendajaks võib olla Narva Pähklikäe Gümnaasiumi aineõpetaja või klassijuhataja, kelle õppeaines on õpilane valinud uurimistöö teema.

4.2. Direktor määrab uurimistöö juhendaja pärast eelnevat arutelu aineõpetajaga. Juhendaja koos õpilasega planeerib töö ja koostab konsultatsioonide graafiku.

4.3. Uurimistöö teostamise plaan pannakse välja e-kooli.

4.4. Kooli uurimistegevuse etapid III kooliastmes:

- koostatakse õppeainete ja teemade loetelu, mis on seotud õppeainete ja suundadega, mille raames võivad õpilased uurimuse läbi viia (VIII klass, september);
- aineõpetajad tutvustavad õpilastele teemasid oma tundides, kokkutulekul septembrikuus;
- klassijuhataja juhendusel täidavad õpilased taotluse, s.t avalduse direktori nimele, milles määratakse uurimistöö teema ja juhendaja (oktoober-I pool);
- pärast taotluste esitamist kooli direktorile ja nende kinnitamist, pannakse informatsioon välja kooli koduleheküljele;
- direktori käskkirjaga määratakse uurimistööde juhendaja;
- klassijuhataja tutvustab lapsevanemaid ja õpilasi direktori käskkirjaga (oktoober);
- õpilane koos õpetajaga määrab kindlaks tulevase uurimistöö probleemi ja ülesanded;
- õpilane koos õpetajaga koostab töö näidisplaani püstitatud probleemi lahendamiseks (VIII klass-oktoober-november);
- juhendaja abiga otsib õpilane kirjandust ja tutvub sellega, mis on juba tehtud selle probleemi valdkonnas (november);
- õpilane koostab kirjelduse (referaadi) selle kohta, mis on juba tehtud teiste autorite poolt (november-detsember);
- juhendaja tutvub kirjeldusega (referaadiga) ja vajadusel täiendab seda;
- õpilane viib läbi isikliku uurimuse (detsember-jaanuar);
- õpilane analüüsib ja vormistab saadud tulemused (jaanuar);
- juhendaja tutvub tulemustega ja vajadusel viib sisse oma parandused;
- saadud tulemuste alusel teevad õpilane ja õpetaja järeldused, esitavad tulemused, teevad kokkuvõtted (veebruari); õpilane võrdleb oma tulemusi nende tulemustega, mis on saadud teiste autorite poolt, esitab selle võrdluse, püüdes rõhutada oma unikaalset panust valitud teema uurimisesse;
- õpilane vormistab antud skeemi järgi oma uurimistöö (märts);
- juhendaja tutvub tulemustega ja vajadusel viib sisse oma parandused;
- õpilane viib töösse sisse parandused (aprill);
- juhendaja sanktsioneerib (kiidab heaks) uurimistöö;
- vajadusel vene keele ja kirjanduse õpetaja konsulteerib uurimistöö juhendajat ja õpilasi (stiil, õigekeelsus, punktuatsioon);

- kool võimaldab töö trükkida elektronkandjalt paberkandjale (aprill-mai algus);
- määratakse retsensent ja talle edastatakse uurimus (VIII klass – aprill, mai algus);
- retsensent (7 päeva jooksul töö saamise ajast) kirjutab retsensiooni (hinnang, kommentaarid) ja tagastab töö parandamiseks (vajadusel-mai keskel);
- õpilane koos juhendajaga viib parandused sisse ja vormistab töö lõplikult;
- uurimistööd esitatakse komisjonile (nädal enne kaitsmise algust);
- õpilane koos juhendajaga valmistab ette kõne oma töö kaitsmiseks;
- uurimistööd kaitstakse reglamendile vastavalt (kaitsmine – IV veerandi lõpp);
- õpilane esitab oma kaitsekõne, mis on koostatud vastavalt kinnitatud struktuurile;
- uurimistöö hinde paneb komisjon, arvestades juhendaja ja retsensendi ettepanekuid. Hinne fikseeritakse hindamisprotokollis ja e-päevikus;
- saadud hindega mittenõustumise korral kirjutab õpilane apellatsiooni direktori nimele, milles õpilane põhjendab, argumenteerib oma avaldust hinde uueks läbivaatamiseks;
- direktor, vaadanud läbi õpilase avalduse, moodustab apellatsioonikomisjoni;
- kui õpilane ei suutnud oma uurimistööd kaitsta VIII klassis, antakse talle lisaeg ja võimalus kaitsta tööd IX klassis I poolaastal;
- uurimistöid säilitatakse kooli raamatukogus;
- parimad tööd loetakse ette kooli üritustel.

4.5 Õpilase tegevus:

- Valida õpetaja poolt soovitatud teema, kirjutada taotlus uurimistööks.
- Koos õpetajaga koostada tööplaan ja konsultatsioonide graafik.
- Otsida vajalikku kirjandust ja allikaid (õpetaja soovitusel).
- Analüüsida uurimistöö materjali koos õpetajaga.
- Anda aru uurimistöö käigust kooskõlas konsultatsioonide graafikuga.
- Esitada usaldusväärsed andmed, kogutud informatsiooni kogumise etapil.
- Vajadusel sisse viia parandused retsensendi soovitusel.
- Vormistada uurimistöö vastavalt Narva Pähklikmäe Gümnaasiumi määrusele (õpetaja abil).
- Kaitsta tööd määratud tähtajal komisjoni ees.
- Esitada töö või läbiviidud töö aruanne (esitlused, foto ja video-read, referaat jne.) kooli infopanka.

4.6 Õpilasel on õigus:

- kooskõlas klassijuhatajaga taotleda uurimistöö juhendaja valikut;
- saada konsultatsioone vastavalt koos õpetajaga planeeritud graafikule;
- kasutada kooli info-tehnilist ressursi (internet, kooli infopank, raamatukogu fondi dokumendid, dataprojektor, paljundustehnika);

- saada klassijuhataja poolt koordineerivat ja organisatsioonilist abi;
- saada töö vormistamisel juhendaja abi;
- trükkida uurimistöö e-kandjalt paber kandjale;
- tutvustada vanematele valitud uurimistöö teemat ja kasutada nende soovitusi;
- konfliktsituatsiooni korral juhendajaga pöörduda klassijuhataja poole. Konfliktsituatsiooni mittelahenemise korral pöörduda õppealajuhataja või direktori poole;
- uurimistöö eest saadud hindegast mittenõustumise korral esitada apellatsioon direktorile.

4.7 Juhendaja tegevus:

- soovitada uurimistöö teemasid ja aidata teema väljavalimisel;
- aidata töö eesmärkide püstitamisel ja uurimistöö plaani koostamisel;
- koostada konsultatsioonide graafik ja jälgida töö täitmise käiku ning konsultatsioone;
- aidata vajaliku kirjanduse otsimisel;
- konsulteerida vastavalt graafikule, perioodiliselt esitada informatsiooni kooli õppealajuhatajale uurimistöö täitmise käigust (raskuste ilmnemisel);
- esitleda õpilasele tema töö retsensenti;
- vajadusel organiseerida õpilasega individuaalne töö astme kaupa spetsiaalselt määratud ajal, informeerides sellest õpilast e-kooli ja klassijuhataja kaudu;
- abistada ja kontrollida töö vormi vastamist nõuetele. Grammatika ja ortograafia kontroll teostatakse koostöös õpilasega;
- esitada õpilasele tema töö retsensiooni;
- koostöös õpilasega korrekteerida tööd retsensiooni alusel;
- valmistada õpilast ette esinemiseks töö kaitsmisel (esitlus, avalik kõne, psühholoogiline valmisolek);
- suuliselt hinnata jooksvat tööd.

4.8 Juhendajal on õigus:

- esitada kirjalik taotlus õppealajuhatajale õpilase poolt töö täitmiseks kehtestatud konsultatsioonide graafikust mittekinnipidamise kohta;
- mitte lubada tööd, mis ei vasta sisult või vormilt uurimistööle kehtestatud normidele, kaitsmisele;
- viia uurimistöö kaitsmine üle edaspidisele ajale (IX klassi – I poolaastale).

4.9 Lastevanemate konsulteerimine:

Koostöö lastevanematega uurimistöö kirjutamise käigus võib toimuda järgmistel suundadel:

- uurimistöö kirjutamisest informeerimine lastevanemate koosolekutel;
- läbi lastevanemate individuaalsete konsultatsioonide õpilase toetamiseks uurimistöö kirjutamisel;
- läbi informatsiooni kooli koduleheküljel;
- läbi tagasiside saamise (anketeerimine);

- lastevanematele antakse võimalus konsulteerida uurimistöö juhendajaga;
- lastevanematele antakse võimalus osaleda oma lapse uurimistöö kaitsmisel.

4.10 Lapsevanemal on õigus:

- tutvuda uurimistöö kirjutamise korraga läbi lastevanemate koosolekute ja kooli kodulehekülje;
- tutvuda õpilaste poolt valitud uurimistöö temaatikaga ning uurimistöö täitmisega koostatud graafiku järgi;
- anda abi uurimistöö teemal informatsiooni kogumisel;
- osaleda oma lapse uurimistöö kaitsmisel.

4.11 Lastevanemate kohustused:

- lastevanemad peavad toetama last tema uurimistegevuses;
- peavad reageerima informatsioonile, mis on seotud uurimistöö täitmise käiguga.

5. UURIMISTÖÖ TÄITMISE TÄHTAJAD

5.1. Uurimistöö on pikaajaline protsess ja luuakse juhendaja ja õpilase otsesel koostööl vastavalt kehtivale korrale. Uurimistöö täitmise etapilisest ajast peavad rangelt juhendaja ja õpilane kinni pidama.

5.2. Uurimistööde planeerimise, koostamise ja täitmise ajad:

- Teema valik – VII klass, IV õppeveerand – aprillikuu.
- Taotluse kirjutamine – aprill, mai algus.
- Töö näidisplaani koostamine - VII klass, IV õppeveerand – maikuu.
- Lõpliku tööplaani koostamine, tööetappide ja konsultatsioonide planeerimine - VIII klass – september.
- November-detsember: konsultatsioonid ja uurimistöö etappide läbimise jälgimine.
- Jaanuar-veebuar: uurimistöö vormistamine ja esitamine juhendajale, koos juhendajaga töö läbivaatamine, konsulteerimine ja puuduste kõrvaldamine.
- Märts: töö trükkimine e-kandjalt paberandjale.
- Aprilli algus: töö esitamine retsensendile.
- Aprill: töö tagastamine, lõpetamiseks, koos märkustega.
- Maikuu algus: töö lõplik vormistamine ja valmistumine kaitseks.
- Maikuu lõpp: uurimistöö kaitsmine.

6. TÖÖ STRUKTUUR JA VORMISTAMINE

6.1. Uurimistöö peab koosnema järgmistest osadest:

- Tiitelleht – kooli nimetus, teema, autori ees- ja perekonnanimi, juhendaja ees- ja perekonnanimi, koht, aasta.
- Sisukord
- Kokkuvõte (vene, eesti, inglise keeles) – töö lühiiseloostus. Teema valiku põhjendus, teema aktuaalsus ja tähendus, probleemid, eesmärgid, probleemi lahendamiseks püstitatud ülesanded, objekti kirjeldus, töö ülesehituse selgitused ja põhjendused, lähtudes eesmärgist ning missugustest osadest koosneb töö sisuline osa.
- Põhiosa – töö sisuline osa, jaotatud peatükkideks. Teema avamine läbi teoreetilise osa; üksikasjalik objekti kirjeldus ja otsuse lahendamise protsess, lahenduse originaalsus või autori idee ja selle võrdlemine teiste analoogsete lahendustega; erinevate tõlgenduste analüüs või võrdlus.
- Tulemused ja järeldused – põhiliste tulemuste, järelduste, hinnangute, ettepanekute ja muu töö sisulises osas esitatu lühikokkuvõtte; õpilase panus eesmärgi saavutamisel ja ülesannete lahendamisel.
- Kasutatud kirjanduse loetelu – kasutatud allikad (raamatud, ajakirjad, ajalehed, arhiivimaterjalid, muuseumimaterjalid); Interneti materjalid (viidetesse tuleb suhtuda kriitiliselt).
- Lisad – fotod, joonistused jne.

6.2. Uurimistöö esitatakse valgel A4 formaadis paberil kas köidetuna või kiirkõitjas. Tekst leheküljel on paigutatud ühtlaselt, kõik read paremast servast peavad olema õgvendatud.

6.3. Uurimistöö maht III kooliastmes on 7-10 lehte.

6.4. Õpilased võivad kasutada raamatukogus asuvat kiirkõitjat.

6.5. Oskuslikult vormistatud uurimistöö:

- Üldnõudeks on korrektne keelekasutus. Teadusliku teksti stiil on tavaliselt neutraalne ja ilma emotsioonideta. Teaduslikus tekstis (samuti õpilase uurimistöös) kehtib impersonalismi nõue, hoidutakse ülearust autori mina-vormi kasutamist. Kasutatakse väljenduse umbisikulist vormi, näiteks:
  - Antud töös antakse ülevaade...
  - Kirjeldatud materjal on kogutud...
  - Näidetest järeldub, et ...
  - Diagramm 1 andmed näitavad, et...
  - Küsitlusest järeldub, et...

6.6. Uurimistöö koostaja peab arvestama järgmisi soovitusi:

- kõneviis ja vorm peavad olema ühised kogu töö vältel;
- tuleb kasutada terminoloogilist keelt, väljakujunenud terminoloogiat, jälgida terminite täpsust;
- hoiduda ülemäärasest võõrkeelsete sõnade kasutamisest, samuti ebatäpsest tõlkest;
- uurimistöö tekst peab olema asjalik, mitte paljusõnaline ega konspektiivne;

- hoiduda kõnekeelest, slängist ja mõttetutest stamp-väljenditest;
  - mõisted, mis on võetud väliskirjandusest, mille tähendus eesti keeles ei ole ühetähenduslik ja kasutades seda sõna töös esmakordselt, tuleb see kirjutada originaalkeeles ja sulgudes välja tuua kursiivis. Näiteks: Enesetõhusus (self-efficacy) on tugevalt seotud õpitulemustega;
  - võõrkeelest materjali tõlkides tuleb täpselt arvestada lauseehitust ja püüda hoiduda pikkadest lausetest. NB! Tee vahet: (-) sidekriips ja (—) mõttekriips.
  - Uurimistöö esitatakse valgel A4 formaadis paberil trükitud kujul. Kirjaliik Times New Roman, kirjasuurus 12 punkti.
  - Reavahe 1,5 (v.a pealkirjad, loetelud, tabelid jt. samalaadsed tekstiosad, kus kasutatakse reavahet 1,0).
  - Taandrida ei kasutata.
  - Tekst trükitakse lehe vasakust servast 6 punkti kaugusel.
  - Võtmesõnad paksus kirjas (Bold).
  - Kursiivi (Italic) kasutatakse ainult võõrkeelsete sõnade ja fraaside puhul.
  - Lehe serva jäetakse vasakule 3-4 cm ja paremale 2 cm, ülevale ja alla 2,5 cm.
  - Sõltumatud osad (näiteks: sissejuhatus, kasutatud kirjandus, tulemused, järeldused ja teised esimese astme pealkirjad) algavad uuel leheküljelt. Töö alajaotus on samal leheküljel.
  - Igal pealkirjal on araabia numbrist või numbrite kombinatsioonist koosnev tähis, näiteks: 1., 1.1., 1.2., 2 jne.
  - Sissejuhatust, järeldusi, kokkuvõtet, kasutatud visandeid ja märkusi ei nummerdata.
  - Pealkirjade hierarhia ei pea olema liiga keerukas.
  - Pealkirjad kirjutatakse lehe vasakule poole ja ei tohi olla pikemad kui üks rida. Lõikusid ei kasutata. Pealkirjade kirjutamisel tuleb kasutada kirjaliiki Times New Roman, kirjasuurusega 16, 14 ja 13 punkti, paksus kirjas (Bold). Pealkirja lõpus punktuatsiooni ei kasutata. Erandjuhul kui pealkirjas on mitu lauset. Reeglina ei kasutata uurimistöö pealkirjas teaduslike artiklite nimetust.
- Tiitellehest alates nummerdatakse kõik leheküljed. Tiitellehele ja sisukorrale leheküljenumbrit ei märgita. Lehekülje all keskel paikneb leheküljenumber.
- Uurimistöö võib olla köidetud või mapis. Köidetud uurimistöö puhul peavad esimene ja viimane lehekülg olema esitatud puhtal kujul.
- Kui töö on spiraalköites, siis puhtal kujul on ainult viimane lehekülg.

7. RETSENSEERIMINE

7.1. Retsensioon vormistatakse tabeli kujul.

Retsensioonis antakse hinnang:

- töö sisu vastavus teemale, töö käigus hoiab autor kinni sissejuhatuses püstitatud eesmärkidest;
- sissejuhatuse ja kokkuvõtte vastavus ja täpsus;
- uurimuse sisu (struktuur, terviklikkus ja proportsionaalsus);
- meetod: kui täpselt ja ammendatult on esitatud kasutatud meetodi kirjeldus ning kasutamise järjepidevus;
- keele korrektsuse ja viidete vastav vormistamine, töös esitatud tsitaatide vajalikkus ja põhjendatus ning allikate õigsus;
- vormistamine vastavalt antud korras esitatud nõuetele;
- töö koostamise protsess;
- töös esitatud rezümees korrektsus, lisade põhjendatus ja näitlikkus.

7.2. Direktor määrab igale õpilasele retsensendi.

8. UURIMISTÖÖ KAITSMINE

8.1. Uurimistöö kaitsmine viiakse läbi kindlaksmääratud ajal vastava õppeaine komisjoni lahtisel istungil.

8.2. Uurimistöö kaitsmine toimub graafiku alusel, kindlaksmääratud päeval, ajal ja kabinetis.

8.3. Uurimistöö kaitsmine võib olla individuaalne või grupiviisiline.

8.4. Lisaks esimehele peab kaitsekomisjonis olema veel vähemalt 2 inimest. Komisjoni liikmeteks on aineõpetajad, kes juhendasid uurimistöid.

8.5. Enne kaitsmise algust tutvuvad komisjoni liikmed kõikide kaitsmisele esitatud töödega.

8.6. Kaitsekomisjonil on õigus kas enne kaitsmist või kaitsmise ajal teha muudatusi päevakorras.

8.7. Kõikide uurimistööde hindamiseks kuulutab kaitsekomisjoni esimees välja vaheaja.

8.8. Uurimistöö hinde väljapaneku juures viibivad ainult komisjoni liikmed.

8.9. Uurimistöö hindamisel arvestatakse enamuse arvamust. Kui arvamused jaotusid võrdselt, siis jääb viimane sõna komisjoni esimehele.

8.10. Kaitsekomisjoni esimees teeb kaitsmise tulemused teatavaks kohe pärast hinde panekut komisjoni poolt.

8.11. Mittenõustumist hindega ja teisi apellatsioone, mis on seotud töö kaitsmisega, vaatab läbi direktor.

8.12. Uurimistöö kaitsmise protseduur:

- töö autori ettekanne;
- kohalviibivate komisjoniliikmete küsimused autorile; kaitsekomisjoni esimees reguleerib küsimuse esitamist ja vastust sellele;

8.13. Kinnitatakse järgmised nõudmised ettekande sisule ja vormile:

- suulise esinemise pikkus 5-7 minutit, töö pikkus umbes 3 lehekülge trükitud teksti (reavahe 1,5, kirjasuurus 14);
- esinemise näidisplaan: 1) Kaitsmisele esitatud uurimistöö teema. 2) Lühidalt (mõned fraasid), uurimistöö teema põhilistest teoreetilistest ja praktilistest aktuaalsuse põhjustest/ miks valiti uurimiseks see teema. 3) Mõned fraasid töö metodoloogilistest ja teoreetilistest alustest, kasutatud kirjandusest ja allikatest. 4) Vajalik on sõnastada uurimistöö peamine eesmärk ja ülesanded. 5) Esinemise põhiosa sisaldab uurimisel saadud tulemuste iseloomustust.

Siin on vajalik:

- lühidalt avada materjali ülesehituse loogika ja välja tuua uurimise peamised järeldused;
- erilist tähelepanu tuleb pöörata uurimistöös praktilise situatsiooni analüüsil kasutatud meetodikale, märkida ära praktilised soovitused, mida sisaldab uurimistöö.

8.14. Uurimistöö hindamise kriteeriumid on:

- teema aktuaalsus (koolile, õpilasele, tema eale, huvidele jne.) ja töö ülesanded;
- tulemuste ja järelduste põhjendatus;
- iseseisvus;
- saadud tulemuste praktilise kasutamise võimalus.

9. UURIMISTÖÖ HINDAMINE

9.1. Uurimistöö kaitsmisel hinnatakse töid hinnetega „5” (eeskujulik), „4” (hea), „3” (rahuldav), „2” (puudulik), „1” (nõrk).

- „5”(eeskujulik) – pannakse välja uurimistöö eest, millel on uurimuslik iseloom, grammatiliselt õigesti esitatud teoreetiline osa, loogiline ja järjepidev materjali esitamine vastavate järelduste ja põhjendatud ettepanekutega. Kaitsmisel õpilane vabalt opereerib uurimisandmetega, toob sisse põhjendatud ettepanekuid, vabalt orienteerub allikates ja õigesti kasutab neid materjali esitamisel ning kergelt vastab esitatud küsimustele. Uurimistööl on teadusliku juhendaja ja retsensendi positiivne hinnang.
- „4” (hea) – pannakse välja uurimistöö eest, millel on uurimuslik iseloom, grammatiliselt õigesti esitatud teoreetiline osa, järjepidev materjali esitamine vastavate järelduste, **kuid mitte täielikult põhjendatud ettepanekutega**. Kaitsmisel õpilane näitab teadmisi teema küsimustes, opereerib uurimisandmetega, toob sisse ettepanekuid, orienteerub allikates ja kasutab neid materjali esitamisel ning ilma eriliste raskusteta vastab esitatud küsimustele. Uurimistööl on teadusliku juhendaja ja retsensendi positiivne hinnang.
- „3” (rahuldav) – pannakse välja uurimistöö eest, millel on uurimuslik iseloom, teoreetiline osa, mis põhineb praktilisel materjalil, **kuid analüüs on täidetud pealiskaudselt, selles on märgata materjali esitamise järjepidamatust, on tehtud põhjendamatu ettepanekuid**. Kaitsmisel õpilane näitab üles ebakindlust ning teema küsimuste nõrka tundmist, ei anna täielikku argumenteeritud vastust esitatud küsimustele. Teadusliku juhendaja ja retsensendi hinnangus on märkused töö sisu ja analüüsi meetoodika suhtes.
- „2” (puudulik) – pannakse välja uurimistöö eest, millel ei ole uurimuslikku iseloomu, mis ei vasta meetoodiliste soovitude nõudmistele. Töös ei ole järeldusi või kannavad need deklaratiivset iseloomu. Töö kaitsmisel on õpilasel raske vastata esitatud küsimustele, vastustes on olulisi vigu. Teadusliku juhendaja ja retsensendi hinnangus on kriitilised märkused.
- „1”(nõrk) – pannakse välja uurimistöö eest, millel ei ole uurimuslikku iseloomu, mis ei vasta meetoodiliste soovitude nõudmistele. Töös puuduvad järeldused. Töö kaitsmisel õpilane ei vasta esitatud küsimustele. Teadusliku juhendaja ja retsensendi hinnangus on kriitilised märkused.

9.2. Uurimistöö hinne pannakse välja komisjoni liikmete poolt kinnisel istungil, millel võivad osaleda nõuandva hääle õigusega juhendaja ja retsensent. Uurimistöö hinne tehakse teatavaks samal päeval pärast kindlaksmääratud korras komisjoni istungi protokollide vormistamist.

10. UURIMISTÖÖDE SÄILITAMISE KORD

10.1. Kaitstud uurimistöid säilitatakse Narva Pähklmäe Gümnaasiumi infopangas viis aastat. Kõik kaitstud uurimistööd registreeritakse uurimistöode registreerimise raamatus. Vajalikud andmed:

- aasta,
- klass,
- autor (õpilase ees- ja perekonnanimi),
- uurimistöö teema,
- juhendaja,
- retsensent,
- kaitsmise kuupäev,
- hinne,
- apellatsioon (hindega mittenõustumise puhul),
- kokkuvõttev hinne.

10.2. Uurimistöö fragmendid võivad olla välja pandud Narva Pähklmäe Gümnaasiumi koduleheküljel ja õpetajad võivad kasutada parimaid töid näidistena.

Lisa 1. Tiitellehe näidis

Narva Pähklikmäe Gümnaasium (kirjasuurus 14)

Anna Ivanova (kirjasuurus 16)

10.A klass (kirjasuurus 14)

Töö nimetus (kirjasuurus 18)

Uurimistöö (kirjasuurus 14)

Töö juhendaja:

Sergei Petrov

(kirjasuurus 14)

Narva 2014 (kirjasuurus 14)